

Pfv.IV.21.080/2012/3.szám

A Kúria a dr. Meznerics Iván ügyvéd által képviselt Budapest Főváros XII. kerület Hegyvidék Önkormányzata I. rendű és II. rendű felpereseknek a dr. Józsa Edina ügyvéd által képviselt alperes ellen személyhez fűződő jog megsértésének megállapítása és jogkövetkezményeinek alkalmazása iránt a Fővárosi Bíróság előtt 40.P.26.375/2010. számon megindított és a Fővárosi Ítéltábla 2.Pf.21.501/2011/6. számú jogerős ítéletével befejezett perében az alperes által 16. sorszám alatt benyújtott felülvizsgálati kérelem folytán megtartott tárgyaláson meghozta a következő

í t é l e t e t :

A Kúria a jogerős ítéletet hatályában fenntartja.

Kötelezi az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felpereseknek, mint egyetemleges jogosultaknak 30.000 (harmincezer) forint felülvizsgálati eljárási költséget.

A le nem rótt 120.000 (Egyszázhuszezer) forint felülvizsgálati eljárási illetéket az állam viseli.

Ez ellen az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

I n d o k o l á s

A felperes kereseti kérelmében annak megállapítását kérte, hogy az alperes a .. szervezete által ..-én tartott sajtótájékoztatón az alelnöke és helyi szervezetének elnökségi tagja által elmondottakkal megsértette a felperes jóhírnevét. A jogsértés miatt

kérte az alperes további jogsértéstől való eltiltását, elégtételadásra kötelezését és az alperes felperesenként 600.000 forint nem vagyoni kártérítés megfizetésére kötelezését.

Az elsőfokú bíróság ítéletével megállapította, hogy az alperes megsértette a felperesek jóhírnevét a sajtótájékoztatón elhangzott azon kijelentésekkel, hogy „a .. által vezetett Fővárosi XII. kerületi Önkormányzat több százmilliós vagyonesztést szenvedett el a .. bevásárlóközpont területének 2008-as korrupciógyanús értékesítése során”, és „... polgármesterként értébecslés nélkül tett előterjesztést a terület nyilvános árverésen való értékesítésére szerint a kerület, ezzel a hűtlen kezelés gyanúját felvető eljárással, több százmillió forintos vagyonesztést szenvedett el, ráadásul versenyhátrányba hozta a többi potenciális versenyjelöltet, akiknek csak kisebb beépíthetőségi arányokról volt tudomása”. Az alperest eltiltotta a további jogsértéstől és kötelezte, hogy az ítélet rendelkező részét és az alperes sajnálkozását is magába foglaló közlemény formájában adjon elégtételt a felpereseknek oly módon, hogy azt fizetett hirdetésként tegye közzé 15 napon belül a .. című napilapban, valamint a .. című lapban, beleértve annak internetes elérhetőségi változatát is. Kötelezte az alperest, hogy az I. és II.r. felpereseknek 15 napon belül 600.000 - 600.000 forint tőkét és 2010. április 8. napjától járó késedelmi kamatát, valamint 150.000 forint ügyvédi munkadíjat, mint perköltséget fizessen meg. Kötelezte továbbá az alperest, hogy fizessen meg a Nemzeti Adó- és Vámhivatal Főigazgatósága külön felhívására 99.000 forint feljegyzett eljárási illetéket.

Az alperes által benyújtott fellebbezés folytán eljáró másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét részben megváltoztatta, az alperest terhelő perköltség összegét 60.000 forint + áfa összegre leszállította, az alperes kereseti illeték fizetésére kötelezését mellőzte és megállapította, hogy a 72.000 forint kereseti illetéket a Magyar Állam viseli. Egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta. Kötelezte az alperest, hogy fizessen meg a felpereseknek 15 napon belül 30.000 forint + áfa fellebbezési költséget. Megállapította, hogy a 72.000 forint fellebbezési illetéket a Magyar Állam viseli.

Az ítélet tábla határozata indokolásában kifejtette, hogy az alperes, mint párt tagjai a sajtótájékoztatón, azzal az igénnyel nyilatkoztak, hogy a politikai szervezet álláspontját közvetítsék a nyilvánosság felé. A sajtótájékoztató témája is egyértelművé tette, hogy nem magánemberi gondolataikat kívánják megosztani a nyilvánossággal. Az alperesnek azt a hivatkozását nem fogadta el, mely szerint a párt szabályozása alapján csak a szóvivő tehet hivatalos nyilatkozatot a szervezet nevében, ugyanis ez kizárólag egy belső szabály, amely kívülálló személyekre nem kötelező érvényű. Ezért a tanúbizonyítás szükségtelen volt a szabályozás

sajátosságaira nézve.

Nem fogadta el azt az alperesi kifogást sem, hogy a sajtótájékoztatón ténylegesen nem azok a közlések hangzottak el, amit a felperesek sérelmeztek. Nem volt ugyanis ismert korábbról olyan alperesi álláspont, amellyel a párt vagy annak bármely tagja kifogásolta volna a sajtóban megjelent és nekik tulajdonított közléseket. A tanúbizonyítás lefolytatása szükségtelen volt arra nézve, hogy pontosan mi hangzott el, mivel a bejelentett tanúk elfogulatlanok nem voltak minősíthetők. A DVD anyagot az alperes csatolhatta volna, ahhoz szükségtelen volt a tanúbizonyítás, mivel a bizonyítási kötelezettség e körben az alperest terhelte. Az elsőfokú bíróság helyesen következtetett arra, hogy a sérelmezett közlések valóban elhangzottak, és ezért az alperes, mint társadalmi szervezet, illetve párt felelőssé tehető.

A jogerős ítélet az értébecslésből, az előterjesztésből, a képviselő-testület döntéséből és az értékesítés irataiból megállapította: az alperes tagjai olyan információkat közöltek, amelyek részben valótlanok, részben pedig hamis színben tüntették fel a valóságot és egyben sértőek is voltak a felperesekre nézve. A nyilatkozatok általános tartalmára, az okiratokban foglalt konkrét adatokra figyelemmel nem lehetett azt megállapítani, hogy a párttagok nyilatkozata kizárólag véleménynyilvánító jellegű lett volna. Alapvetően nem egy szakmai álláspontot fogalmaztak meg, hanem kategórikus közlések voltak. Mindezek alapján helytállóan alkalmazta az objektív jogkövetkezményeket az elsőfokú bíróság a Ptk. 84. § (1) bekezdés a), b) és c) pontja alapján.

A nem vagyoni kártérítési igény körében, a köztudomású tények alapján aggálytalanul lehetett arra következtetni, hogy az alperesi közlések tartalmuknál és súlyuknál fogva olyanok, amelyek külön bizonyítás nélkül is hátrányt jelentenek a felperesek számára. A megítélt nem vagyoni kártérítés összegét arányban állónak tartotta a jogsértés súlyával és a felperesek által elszenvedett hátránnyal, figyelemmel a kialakult bírói gyakorlatra is.

Az elsőfokú bíróság által megítélt perköltséget leszállította a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (2) bekezdésének a) pontja alapján.

A jogerős ítélet ellen az alperes nyújtott be felülvizsgálati kérelmet, amelyben annak hatályon kívül helyezését és a kereset elutasítását kérte. Fenntartotta az eljárás során már kifejtett álláspontját, mely szerint az alperesnek nincs perbeli legitimációja, ugyanis a nyilatkozatot tevő személyek nem szóvivői a pártnak, és nem állnak olyan jellegű kapcsolatban a párttal, amely mint a polgári jogi felelősség valamely speciális alakzata, közvetlen polgári jogi jogviszonyt teremthetne köztük és a párt

között. Az alperes érvelése szerint abból, hogy egy politikai párt tagjai sajtótájékoztatót tartanak, nem következik okszerűen és kétséget kizáróan az, hogy nem a saját véleményüket, hanem a párt álláspontját közvetítik.

Hivatkozott arra, hogy önmagában egy sajtótájékoztató témájából nem vonható le az a következtetés, hogy a nyilatkozó személyek nem a magánvéleményüket fejezték ki. Nem lett volna mellőzhető annak tisztázása sem, hogy ténylegesen mi hangzott el a sajtótájékoztatón.

Mivel a DVD anyagát a bíróság nem ismerte, így nem tud következtetést levonni, hogy az alapján szükségtelen a tanúbizonyítás. A tanúkat két körülményre is kérték kihallgatni: egyrészt, hogy nyilatkozataik a saját véleményük, a ..kal, mint párttal nem állnak polgári jogi jogviszonyban, másrészt, hogy a kereset tárgyát képező kijelentések a saját politikai véleményük.

A bizonyítékok kirívóan okszerűtlen mérlegelésével, konkrét jogszabályhelyek megjelölése nélkül jutottak arra a téves következtetésre az ügyben eljáró bíróságok, hogy az alperes polgári jogi felelősséggel tartozik egyes tagjai magánvéleményéért. Ezért a jogerős ítélet sérti a Pp. 3. § (5) bekezdését és a Pp. 206. §-át. Mindemellett fenntartotta azon álláspontját is, hogy a kereset tárgyát képező kijelentések nem lépik túl a szabad véleménynyilvánítás határait. Hivatkozott a PK 12. számú állásfoglalásra, miszerint a maga egészében kell vizsgálni a kifogásolt sajtóközleményt, azonban erre a lehetőséget az ügyben eljáró bíróságok nem adták meg azzal, hogy nem hallgatták meg a tanúkat a sajtótájékoztatón elhangzottakról.

A megítélt nem vagyoni kártérítést köztudomású tényként megállapítani eltúlzottnak tartotta. Az sem fogadható el álláspontja szerint köztudomású tényként, hogy az esetleges alperesi jogsértés miatt kizárólag nem vagyoni kártérítéssel kompenzálható hátrány érte a felpereseket.

A felperesek felülvizsgálati ellenkérelmükben a jogerős ítélet hatályában való fenntartását kérték.

A felülvizsgálati kérelem az alábbiak szerint alaptalan.

Az alperes eljárási és anyagi jogi jogszabálysértésre hivatkozással támadta a jogerős ítéletet.

A jogerős ítélet jogszabálysértés nélkül állapította meg, hogy az alperes megsértette a felperesek jóhírnevét, és helyesen alkalmazta a jogsértés jogkövetkezményeit.

Az alperes tévesen hivatkozott perbeli legitimációjának hiányára, mert a párt tagjai által, a párt tevékenységébe is tartozó magatartásért a párt a jogi személyekre vonatkozó polgári jogi

szabályok szerint felel. A sajtóközlemény egyértelműen arra utal, hogy a felperesek tevékenységéről az alperes nyilvánult meg, tagjain keresztül. A tagsági viszony, amennyiben a magatartás a szervezet tevékenységével kapcsolatban áll, kötelezettséget teremt a szervezetre vonatkozóan is. A párt alelnöke és kerületi szervezetének elnökségi tagja által egy másik párt tagjának vezetése alatt álló önkormányzat tevékenységére vonatkozó sajtótájékoztatóval kapcsolatban elkövetett jogsértésért és ebből eredő igényekért a Ptk. 75. §-a, továbbá a Ptk. 61. § (4) bekezdése alapján a párt egyértelműen felel. Olyan előadást és ebből eredően bizonyítási indítványt a per során nem tett az alperes - ilyen előadása a felülvizsgálati kérelmében sincs -, hogy a sajtótájékoztatón az eljáró személyek egyértelműen kijelentették, és hangsúlyozták volna, hogy a párttagságuktól függetlenül, kizárólag személyes magánvéleményüket osztják meg a sajtóval. Ezért helyes a jogerős ítélet megállapítása, hogy a párt tagjainak tevékenységével elkövetett jogsértésért az alperes is felel.

Közömbös az alperesnek az a védekezése, hogy az eljáró párttagoknak az alperes képviselőjére jogosultságuk nem volt, illetve nem nyertek jogot arra, hogy a párt nevében sajtótájékoztatót tartsanak, és nyilatkozatot tegyenek. Ez a párt és tagjainak belső jogviszonyára tartozó kérdés. Ha a két tag a tagságból eredő jogait túllépve járt el, ezért a párttal szemben felelősséggel tartoznak, de egyébként a párt tagjainak a tevékenységből eredő harmadik személyek terhére elkövetett jogsértésért való esetleges szervezeti korlátozás - ha egyáltalán az alperes alapszabályában van ilyen rendelkezés - hatálytalan.

Az alperes csak általánosságban tartotta szükségesnek és tett indítványt arra vonatkozóan, hogy ténylegesen mi is hangzott el a sajtótájékoztatón. Azt azonban, amit a honlap közölt, és amit a felperesek a keresetük alapjává tettek, ténybelileg soha, még a felülvizsgálati kérelmében sem vitatta. Ebből következően nincs relevanciája annak, hogy a honlapon közölt tartalom túlmenően a párt tagjai mit adtak elő. Ezért nem jogszabálysértő az az eljárás, hogy az alperes bizonyítási indítványa alapján az alelnököt és a kerületi szervezet elnökét az eljáró bíróság tanúként nem idézte, azzal a kötelezettséggel, hogy a sajtótájékoztató anyagát tartalmazó DVD-lemezt hozza magával. Ha jelentősége lenne annak, hogy a sajtótájékoztatón a honlapon által közöltektől eltérően ténylegesen mi hangzott el, azaz nem állapítható meg a teljes tartalom alapján a kifogásolt nyilatkozatok jogsértő jellege, vagy az egyáltalán nem hangzott el, úgy azt az alperes valóban bizonyíthatta volna oly módon, hogy becsatolja az alelnöke birtokában lévő DVD-t vagy annak leírt változatát. Nem volt tehát célszerű sem az alperes bizonyítási indítványa, hogy a tanút kötelezze a bíróság a hanghordozó bemutatására, ezért ennek mellőzése nem sérelmezhető.

A Ptk.75.§ (1) bekezdése értelmében a személyhez fűződő jogokat mindenki köteles tiszteletben tartani. E jogok a törvény védelme alatt állnak.

A Ptk.78.§ (1) bekezdése szerint a személyhez fűződő jogok védelme kiterjed a jóhírnév védelmére is. A (2) bekezdés alapján a jóhírnév sérelmét jelenti különösen, ha valaki más személyre vonatkozó, azt sértő, valótlan tényt állít, híresztel vagy való tényt hamis színben tüntet fel.

Az alperes egyfelől ellentétesen védekezett a perben, amikor azt állította, hogy a közöltek tények, de a valóságnak megfelelnek, illetve arra hivatkozott, hogy nem valótlan és sértő tényeket közölt, hanem politikai véleménynyilvánítás hangzott el, amely nem lépte túl a véleménynyilvánítás határait. Ezzel szemben megállapítható: az az állítás, hogy az önkormányzat több százmilliós vagyonvesztést szenvedett el, és a II.r. felperes értékbecslés nélkül tett előterjesztést a terület nyilvános árverésen való értékesítésére, egyértelműen tényállítás, amelynek valótlanúsága bebizonyosodott. Az, hogy ez az eljárás a korrupciógyanús értékesítés lehetőségét vagy a hűtlen kezelés gyanúját, illetve a versenyhátrány okozását eredményezhette, valóban vélemény, azonban kifejezetten valótlan tényeken alapszik. Azt a negatív elmarasztaló véleményt, amelynek semmiféle ténybeli alapja nincs, sőt a bizonyított tényekkel kifejezetten ellentétes, és amely bűncselekmények elkövetésére utal, a politikai közszereplő sem köteles eltűnni, és az is megalapozza a személyhez fűződő jogsértés megállapítását.

Az alperes a felülvizsgálati kérelmében a Ptk. 84.§ (1) bekezdés e) pontja alapján alkalmazandó nem vagyoni kártérítést megalapozó hátrány, illetve annak összege vonatkozásában csak hangoztatta, hogy az nem állapítható meg, de e tagadáson túlmenően egyéb értékelhető felülvizsgálati indokot nem adott elő. Ezért a nem vagyoni kárpótlás vonatkozásában sem állapítható meg a jogerős ítélet jogsértő jellege.

A fentiek alapján a Kúria a jogerős ítéletet a Pp.275.§ (3) bekezdésének megfelelően hatályában fenntartotta.

A Pp.78.§ (1) bekezdése és a 32/2003.(VIII.22.) IM rendelet 3.§ (2) és (5) bekezdése szerint az alperest kötelezte a felperesek jogi képviselőjének ellátásával felmerült felülvizsgálati eljárási költség megfizetésére.

A le nem rótt felülvizsgálati eljárási illetéket az alperes illetékmentessége folytán a 6/1986.(VI.26.) IM rendelet 13.§ (1) bekezdése és 14.§-a alapján az állam viseli.

Budapest, 2013. január 23.

*Dr. Mészáros Mátyás sk. a tanács elnöke, Böszörményiné dr. Kovács
Katalin sk. előadó bíró, Dr. Pataki Árpád sk. bíró*

A kiadmány hiteléül:

Vné

tisztviselő